

Avdelning
Utvärderingsavdelningen
Handläggare
Charlotte Ejsing
08-563 087 68
charlotte.ejsing@uka.se

Datum 2017-03-07
Reg.nr 42-403-16

Karlstads universitet
Rektor

Karlstads universitets ansökan om tillstånd att utfärda juristexamen

Universitetskanslersämbetets beslut

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) beslutar att ge Karlstads universitet tillstånd att utfärda juristexamen.

Ansökan och ärendets hantering

Karlstads universitet har den 25 maj 2016 ansökt hos UKÄ om tillstånd att utfärda juristexamen. De sakkunniga anförde i sitt yttrande den 13 december 2016 till UKÄ att aspekten lärarkompetens var otillfredsställande eftersom det saknades ett tillräckligt antal lärare med kompetens inom det humanjuridiska området samt inom områdena straffrätt och processrätt. Samtliga övriga aspekter bedömdes dock som tillfredsställande. UKÄ instämde i de sakkunnigas bedömning och beslutade den 13 december 2016 att ge Karlstads universitet möjlighet att senast den 13 juni 2017 komplettera sin ansökan. Karlstads universitet lämnade den 2 februari 2017 in en kompletterande redogörelse för vilka åtgärder som vidtagits baserat på de sakkunnigas yttrande.

För granskning av ansökan har UKÄ utsett följande sakkunniga: professor Mattias Dahlberg, Uppsala universitet och professor Titti Mattsson, Lunds universitet. De sakkunnigas bedömning baseras på Karlstads universitets kompletterande redogörelse som lärosätet lämnade in den 2 februari 2017. De sakkunniga anser att aspekten lärarkompetens med denna redogörelse är tillfredsställande. Bedömningen av de övriga aspekterna som tillfredsställande i yttrandet den 13 december 2016 kvarstår. De sakkunnigas yttranden daterade den 13 december 2016 och den 7 mars 2017 bifogas.

Universitetskanslersämbetets bedömning

Bedömningen av ansökan har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993:100) samt utifrån UKÄ:s aspekter och kriterier.

De sakkunnigas bedömning är att Karlstads universitet nu har de förutsättningar som krävs för att ge en juristexamen och att utbildningen uppfyller kraven i högskolelagen och de examensmål som anges i högskoleförordningen. UKÄ instämmer i de sakkunnigas bedömning.

Beslut i ärendet har tagits av tf. myndighetschefen Annika Pontén efter föredragning av utredaren Charlotte Ejsing i närvaro av avdelningschefen Karin Järplid Linde, enhetschefen Viveka Persson, chefsassistenten Agnes Ers samt kommunikationschefen Agneta Rolfer.

Annika Pontén

Charlotte Ejsing

Kopia till:

De sakkunniga

Granskning av Karlstads universitets ansökan om tillstånd att utfärda juristexamen

Uppdraget

Karlstads universitet har den 25 maj 2016 ansökt hos Universitetskanslersämbetet (UKÄ) om tillstånd att utfärda juristexamen. Vi, professor Mattias Dahlberg, Uppsala universitet och professor Titti Mattsson, Lunds universitet, har fått i uppdrag av UKÄ att granska ansökan.

Baserat på vårt yttrande daterat den 13 december 2016 fattade UKÄ ett beslut om att ge Karlstads universitet möjlighet att komplettera sin ansökan. Detta då bedömningen var att aspekten lärarkompetens är otillfredsställande eftersom det saknas ett tillräckligt antal lärare med kompetens inom det humanjuridiska området samt inom områdena straffrätt och processrätt.

Denna granskning berör därför endast aspekten lärarkompetens. För bedömningen av de övriga aspekterna hänvisas till yttrandet daterat 13 december 2016.

Bedömning

Vår bedömning har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen och utifrån UKÄ:s aspekter och kriterier. Underlag för bedömningen har varit den kompletterande redogörelsen som Karlstads universitet lämnat in till UKÄ den 2 februari 2017.

Utbildningens utformning

Lärarkompetens

Ansökan visar att det sedan en längre tid tillbaka finns en framgångsrik rättsvetenskaplig utbildning på kandidat- och magisternivå vid Karlstads universitet. Vidare finns ett magisterprogram i skatterätt som håller mycket hög kvalitet enligt den granskning Högskoleverket genomförde 2012. Karlstad universitet avser nu att ersätta delar av utbildningen i rättsvetenskap med ett fullständigt juristprogram. Det planerade juristprogrammet ska innehålla två huvudinriktningar, en affärsjuridisk inriktning och en humanjuridisk inriktning. Vad gäller den affärsjuridiska inriktningen har Karlstads universitet en stark lärarbesättning. Vad gäller den humanjuridiska inriktningen är lärarbesättningen inte lika stark som inom den affärsrättsliga inriktningen, även om de befintliga lärarna i sig har hög kompetens. Det är vår bedömning att Karlstads universitet efter att ha anställt en universitetslektor i civilrätt med inriktning mot immaterialrätt och arbetsrätt och en universitetslektor i civilrätt med inriktning mot familjerätt numera kan uppvisa tillräcklig lärarkompetens inom det humanjuridiska området. För att stärka miljön kommer Karlstads universitet även att anställa två doktorander inom området straff- och processrätt. Utlysningen har publicerats.

Sammanfattningsvis får Karlstads universitet anses ha tillräckligt antal kompetenta lärare för att kvalitetsaspekten "lärarkompetens" ska anses vara uppfylld.

Sammanfattande bedömning: Aspekten lärarkompetens är tillfredsställande.

De sakkunnigas rekommendation

Karlstads universitet bedöms nu uppfylla alla kvalitetsaspekter för att kunna ge en juristexamen. Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi att Universitetskanslersämbetet beslutar att ge Karlstads universitet tillstånd att utfärda juristexamen.

De sakkunniga,

Mattias Dahlberg

Titti Mattsson

Granskning av Karlstads universitets ansökan om tillstånd att utfärda juristexamen

Uppdraget

Karlstads universitet har den 25 maj 2016 ansökt hos Universitetskanslersämbetet (UKÄ) om tillstånd att utfärda juristexamen. Vi, professor Mattias Dahlberg, Uppsala universitet och professor Titti Mattsson, Lunds universitet, har fått i uppdrag av UKÄ att granska ansökan.

Bedömning

Vår bedömning har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen och utifrån de aspekter som finns sammanställda i *Kvalitetsaspekter vid examenstillstånd av generella examina*. Underlag för bedömningen har varit Karlstads universitets ansökan om examenstillstånd, kompletterande uppgifter samt webbintervjuer som genomfördes i UKÄs lokaler den 18 oktober 2016. Vid detta tillfälle genomfördes gruppvisa samtal med universitetets ledning, institutions- och utbildningsledning, representanter för praktikplatser, studenter samt doktorander och lärare. Vår bedömning redovisas i bilaga 1. Bedömningen sammanfattas i ett samlat omdöme med motivering.

De sakkunnigas rekommendation

Vår bedömning är att Karlstads universitet i dag inte har de förutsättningar som krävs för att ge en juristexamen. Aspekten lärarkompetens är inte tillfredsställande eftersom det saknas ett tillräckligt antal lärare med kompetens inom det humanjuridiska området samt inom områdena straffrätt och processrätt.

Av vårt yttrande framgår vilka åtgärder universitetet behöver vidta för att bristerna i aspekten ska avhjälpas. Vi gör bedömningen att bristerna kan avhjälpas inom en tidsperiod av sex månader.

Vi föreslår att UKÄ beslutar att Karlstads universitet ges möjlighet att senast inom sex månader inkomma med en redogörelse för vilka åtgärder universitetet har vidtagit för att avhjälpas bristerna inom aspekten lärarkompetens.

De sakkunniga

Mattias Dahlberg

Titti Mattsson

Bilaga 1

De sakkunnigas motiveringar

Lärosäte

Lärosäte	Examenstillstånd	ID-nr
Karlstads universitet	Juristexamen	A-2016-09-3986
<p>Lärarkompetens</p> <p>Omdöme: Inte tillfredsställande</p> <p>Motivering: Det finns sedan en längre tid tillbaka en framgångsrik rättsvetenskaplig utbildning på kandidat- och magisternivå vid Karlstads universitet. Magisterprogrammet i skatterätt håller mycket hög kvalitet. Karlstad universitet avser nu att ersätta delar av utbildningen i rättsvetenskap med ett fullständigt juristprogram om 270 högskolepoäng. Ambitionsnivån är hög och ansökan stark.</p> <p>Det planerade juristprogrammet avser att innehålla två huvudinriktningar, en affärsjuridisk inriktning och en humanjuridisk inriktning. Vad gäller den affärsjuridiska inriktningen har Karlstads universitet en stark lärarbesättning med tre professorer – en professor i civilrätt och två professorer i finansrätt samt två universitetslektorer. Flera andra lärare har också affärsjuridisk lärarkompetens. Ett universitetslektorat i immaterialrätt, marknadsrätt och arbetsrätt är planerat att utlysas under läsåret 2016/2017.</p> <p>En doktorand har nyligen disputerat i offentlig rätt (forskningsinriktning mot god sed och den kommunala redovisningen) och hans anställning kan komma att bli omvandlad till ett lektorat om heltid. Under år 2018 kommer två doktorander, en med forskningsinriktning mot elektronisk handel i konsumentförhållanden och en med forskningsinriktning mot kontrollbalansräkningen och god redovisningssed att disputeras i civilrätt. Dessa doktorander har för närvarande anställning som adjunkter, men kan eventuellt komma att bli befordrade till lektorer. Ingen av dessa lärare kan dock sägas ha en forskningsinriktning mot humanjuridik, som exempelvis familjerätt. Generellt finns en stark forskningsmiljö i rättsvetenskap vid Karlstads universitet, även om den inte omfattar samtliga fält. Den skatterättsliga forskningsmiljön får anses vara en av de starkare ämnesmiljöerna i Sverige.</p> <p>Vad gäller den humanjuridiska inriktningen är lärarbesättningen för närvarande inte alls lika stark som inom den affärsrättsliga inriktningen, även om de befintliga lärarna i sig har hög kompetens. Ett betydande ansvar för den humanjuridiska inriktningen bärs av en professor som har kursansvar för ett stort antal av kurserna i det planerade juristprogrammet. Huvuddelen av undervisningen på de humanjuridiska kurserna måste dock utföras av andra eftersom professorn i fråga också har en betydande andel forskning inom ramen för sin professorsanställning. I det kompletterande material som Karlstads universitet har inkommit med samt under intervjuerna framkommer att den humanjuridiska inriktningen aktualiseras först vårterminen 2020. Den lärare som lyfts fram är professorn i fråga.</p> <p>Sammanfattningsvis kan inte Karlstads universitet för närvarande anses ha tillräckligt antal kompetenta lärare inom det humanjuridiska området för att kvalitetsaspekten "lärarkompetens" ska anses vara uppfylld. Visserligen finns en professor inom området men för en lärarbesättning som är tillräckligt robust för att ge uthållighet krävs ytterligare lärare inom området. Vid sidan om det planerade lektoratet i immaterialrätt, marknadsrätt och arbetsrätt, krävs att det också finns</p>		

lärarkompetens inom familjerätt i vid mening (med antingen civilrättslig eller offentligrättslig förankring).

Det är också önskvärt att det snarast utlyses doktorandtjänster inom områdena straffrätt och processrätt för att förstärka lärarbesättningen inom dessa områden och för att på sikt säkra försörjningen av forskarutbildade lärare i dessa ämnen. Visserligen finns hög kompetens tillgänglig genom två adjungerade professorer, en i processrätt och en i straffrätt, men deras tjänster är inte särskilt omfattande (12 procent respektive 10 procent av heltid för år 2015).

Under intervjuerna med studenterna vid det befintliga rättsvetenskapliga programmet framkom att flera av dem har som mål att komplettera sina utbildningar med en juristexamen vid det planerade juristprogrammet. Ämnena straffrätt och processrätt blir viktiga för sådana kompletteringsstudier. Av detta skäl vore det önskvärt om möjligheten för befintliga och tidigare studenter i rättsvetenskap vid Karlstads universitet att komplettera med studier i de aktuella ämnena, inklusive humanjuridiska ämnen, skulle kunna genomföras så snart som möjligt.

Utbildningsmiljö

Omdöme: Tillfredsställande

Motivering: Karlstads universitet har en livaktig utbildningsmiljö inom många ämnen och utbildningar. Vad gäller juridik finns sedan ett antal år tillbaka de rättsvetenskapliga programmen där en forskningsanknuten utbildning ger goda förutsättningar att skapa en högkvalitativ undervisning. Generellt finns en stark forskningsmiljö i rättsvetenskap vid Karlstads universitet, även om den inte omfattar samtliga fält. Den skatterättsliga forskningsmiljön får anses vara en av de starkare miljöerna i Sverige. Av såväl ansökan som av intervjuerna framgår också att det finns flera centrumbildningar, forskargrupper och andra samarbetsformer som kan gynna studenter på ett framtida juristprogram. Utbildningsmiljön för den planerade humanjuridiska inriktningen är tillräcklig om än inte robust.

Infrastruktur

Omdöme: Tillfredsställande

Motivering: Vid Karlstads universitet finns det en mycket tillfredsställande infrastruktur för ett framtida juristprogram. Den innefattar god tillgång till bibliotek inklusive bibliotekariehjälp, studierum, tekniska resurser och utbildning i informationssökning. Av intervjuerna framgår att studenterna vid det rättsvetenskapliga programmet upplever att infrastrukturen erbjuder dem mycket goda förutsättningar att genomföra sin utbildning.

Styrdokument

Omdöme: Tillfredsställande

Motivering: Det framgår av ansökan att det tilltänkta juristprogrammet i stora delar bygger på de rättsvetenskapliga programmen. Bilagt ansökan finns en utbildningsplan och en utbildningsmatris för juristprogrammet. I utbildningsplanen finns utöver examensordningens mål även lokala mål, varav ett av målen är kopplat till den obligatoriska praktikkursen på termin 8. Av utbildningsmatrisen framgår bland annat vilka examensmål som helt eller delvis examineras på respektive kurs på programmet. Även kursplanerna för juristprogrammet har bilagts ansökan. Vad gäller styrdokumenterna för såväl kurserna som ingår i de nuvarande programmen som för de nya kurserna som ska ingå i juristprogrammet begärde de sakkunniga kompletterande svar avseende examination av skriftliga uppgifter. Ett antal av de skriftliga uppgifterna innebar i den ursprungliga ansökan att studenterna i mindre grupper gemensamt skulle författa promemorior. Att författa promemorior utgör ett

Datum
2016-12-13Reg.nr
42-403-16

examinerande moment. Med hänsyn till att samtliga examinerande moment måste kunde hänföras till varje deltagande students individuella prestation, begärdes kompletterande upplysningar från Karlstads universitet i denna del. Av svaret framgår att de skriftliga promemoriorna kommer att utformas så att de individuella prestationerna ska kunna identifieras. Under förutsättning att samtliga kursplaner ändras på detta sätt anses styrdokumentet vara tillfredsställande.

Undervisning, kurslitteratur och examination**Omdöme:** Tillfredsställande

Motivering: Hur utbildningen är upplagd framgår av den bilagda utbildningsplanen. De första tre åren läser studenterna obligatoriska kurser på grundnivå om tillsammans 180 högskolepoäng. Under senare delen av termin sex väljer studenterna ett av fördjupningsområdena affärsjuridik eller humanjuridik. Dessa fördjupningsområden är kopplade till den forskning som lärarkåren bedriver. På avancerad nivå kan studenterna välja mellan fyra valbara profiler, varav en av profilerna är skatterätt där universitetet har en mycket stark forskningsmiljö. Även den obligatoriska praktikkursen på termin åtta bör ha anknytning till studentens valda fördjupningsprofil. Genom att erbjuda studenterna ett förhållandevis begränsat antal fördjupningskurser säkras både progressionen och forskningsanknytningen inom de valbara delarna av programmet.

Den nuvarande undervisningen bygger på ett aktivt deltagande från studenternas sida, varvat med föreläsningar, vilket är positivt. Då flera kurser kommer att användas även i det nya programmet planeras en liknande pedagogik att användas. Detta framgår av de bilagda kursplanerna. Av intervjuer med lärare framgår vidare att det finns en pågående diskussion om pedagogik och progression i det nya programmet, vilket ses som mycket positivt. Kurslitteraturen är tillfredsställande, liksom examinationsformerna, förutsatt att individuell examination får dominera.

Säkring av examensmålen**Omdöme:** Tillfredsställande

Motivering: Det finns ett dokumenterat system för säkring av examensmålen, i form av skriftliga instruktioner (kursmanualer och bedömningskriterier i olika kurser), vilka framgår av utbildningarnas webbplats och i andra elektroniska dokument. Säkring av examensmålen sker också genom att tillförsäkra att det är kompetent personal som gör bedömningarna av studenternas prestationer i de olika kursmomenten samt genom särskilt fastställda betygskriterier för examensarbeten.

Säkring av utbildningens kvalitet**Omdöme:** Tillfredsställande

Motivering: Av ansökan framgår att Karlstads universitet bedriver ett aktivt kvalitetsarbete på alla nivåer i organisationen, vilket också bekräftades under intervjuerna. Det finns ett antal riktlinjer, såsom riktlinjer för kvalitetssäkring vid respektive fakultet och institution samt centralt i form av dokumentet *Modell för kvalitetssäkring och kvalitetsarbete avseende utbildning och forskning vid Karlstads universitet*. Kvalitetsarbetet för juristprogrammet regleras på fakultetsnivå där prefekten ansvarar för det övergripande kvalitetsarbetet medan programledarna har till uppgift att göra punktinsatser i kvalitetsarbetet. Det finns också programråd där studenterna är representerade. Det praktiska och återkommande kvalitetsarbetet sker främst i form av kursvärderingar, ämneskonferenser och lärargruppsmöten med studentrepresentanter. Sammantaget bedöms säkringen av utbildningens kvalitet som god.

Samlat omdöme: Inte tillfredsställande

Motivering: Det finns sedan en längre tid en framgångsrik rättsvetenskaplig utbildning vid Karlstads universitet. Utbildningen i skatterätt håller sedan flera år tillbaka en mycket hög kvalitet. Karlstad universitet avser nu att utöka utbildningen i rättsvetenskap med ett fullständigt juristprogram om 270 högskolepoäng. Både ambitionsnivån och ansökan svarar mot högt ställda krav. I fråga om samtliga bedömningskriterier, utom i fråga om lärarkompetensen i delar av det planerade juristprogrammet, anser de sakkunniga att ansökan väl uppfyller kraven. Vad gäller bedömningskriteriet undervisning, kurslitteratur och examination har de sakkunniga begärt kompletterande svar avseende möjligheterna för individuell examination av skriftliga uppgifter. Av svaret framgår att de skriftliga promemoriorna kommer att utformas så att de individuella prestationerna ska kunna identifieras och studenternas rättssäkerhet upprätthållas. Den planerade juristutbildningen avser att innehålla två inriktningar, en affärsjuridisk och en humanjuridisk inriktning. Vad gäller den affärsjuridiska inriktningen har Karlstads universitet en stark lärarbesättning med tre professorer och flera andra lärare. Ett universitetslektorat i immaterialrätt, marknadsrätt och arbetsrätt är planerat att utlysas under läsåret 2016/2017. Vad gäller den humanjuridiska inriktningen är lärarbesättningen däremot inte alls lika stark som inom den affärsrättsliga inriktningen, även om de befintliga lärarna i sig har hög kompetens.

Sammanfattningsvis är vår bedömning att Karlstads universitets ansökan om rätt att utfärda juristexamen är tillfredsställande för samtliga kvalitetsaspekter utom för kvalitetsaspekten lärarkompetens som bedöms vara otillfredsställande. För närvarande kan inte Karlstads universitet anses ha tillräckligt antal kompetenta lärare inom främst det humanjuridiska området. Lärarbesättningen är inte tillräckligt uthållig och robust.

Vår bedömning är att kvalitetsaspekten lärarkompetens skulle bli tillfredsställande under förutsättning att:

- det planerade lektoratet i immaterialrätt, marknadsrätt och arbetsrätt tillsätts
- en disputerad lärare inom familjerätt i vid mening (med antingen civilrättslig eller offentligrättslig förankring) anställs

Det är också önskvärt att det snarast utlyses doktorandtjänster inom områdena straffrätt och processrätt för att förstärka lärarbesättningen inom dessa områden och för att på sikt säkra försörjningen av forskarutbildade lärare i dessa ämnen.

Aspekten lärarkompetens bedöms i dagsläget som otillfredsställande fram tills att nödvändiga kompletteringar gjorts, medan samtliga övriga aspekter såsom utbildningsmiljö, infrastruktur, styrdokument, undervisning, kurslitteratur och examination, säkring av examensmål och säkring av utbildningens kvalitet bedöms som tillfredsställande. Denna brist borde dock gå att komma till rätta med inom sex månader då en ny bedömning av denna aspekt kan göras.